

Dato/Sted: 19. mars 2021, Kommunal- og
moderniseringsdepartementet/videomøte

Fra/til: 12.00 - 13.30

Referent: Ole Martin Svendsen

Møteleder: Statsråd Linda Hofstad Helleland

Til stede: Fra politisk ledelse i Sametinget:
President Aili Keskitalo
Rådsmedlem Henrik Olsen
Rådsmedlem Hans Ole Eira
Rådsmedlem Silje Karine Muotka
Rådsmedlem Mikke Eskil Mikkelsen
Politisk rådgiver Eirik Larsen
Politisk rådgiver Maja Kristine Jåma

Fra politisk ledelse i Kommunal- og moderniseringsdepartementet:
Distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland
Statssekretær Raymond Robertsen
Politisk rådgiver Kaia Jarlsby

Fra Sametingets administrasjon:
Direktør Inger Marit Eira-Åhren
Avdelingsdirektør Lisbeth Eira
Avdelingsdirektør Hege Fjellheim
Avdelingsdirektør Magne Svineng
Avdelingsdirektør Sunniva Skålnes
Avdelingsdirektør Risten Länsman
Fagleder Carl Erik Moksness
- diverse saksbehandlere

Fra embetsverket i Kommunal- og moderniseringsdepartementet:
Ekspedisjonssjef Bjørn Olav Megard
Avdelingsdirektør Kristin Solbjør
Avdelingsdirektør Marit Aaberg
Seniorrådgiver Ole Martin Svendsen
Seniorrådgiver Kjetil Vevle
- diverse saksbehandlere

Halvårlig møte mellom Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet 19. mars 2021

1. Covid-19 og virkningen på det samiske samfunnet (herunder bruk av koronamidler 2020 og 2021)

a) Tilbakemeldinger fra grensekommunene (felles arbeidsmarked/familiære hensyn)

Sametinget orienterte om økende frustrasjon blant grensekommunene og grensesamfunn uten covid-smitte der man har nære familierelasjoner og et felles arbeidsmarked, hvor det er vanlig med dagpendling over grensen. Tanadalen ble nevnt som konkret eksempel. Det er manglende harmonisering i regelverket og usikkerhet knyttet til praktisering av regelverket. Man kan heller ikke stole på at personalet ved grensestasjonene er oppdatert på gjeldende regler. Sametinget mener det bør etableres egne regler for grensepasseringer i grensekommuner i samiske områder.

Saken ble tatt til orientering og statsråden tar med seg Sametingets signaler i det videre arbeidet.

b) Hvordan treffer virkemidlene næringslivet i de samiske områdene

Sametinget har signalisert behov for ekstra koronabevilgninger og takket for ekstra bevilgning på 4 mill. kroner i 2021. Sametinget ser imidlertid behov for minst 15 mill. kroner utover dette.

Det er generelt god fleksibilitet hos næringsaktørene, som består av mange enkeltforetak, og det er få konkurser.

I 2020 brukte Sametinget 7,5 mill. kroner utover budsjett, til koronatiltak. Sametinget er forberedt på å gjøre det samme i 2021. Det er størst bekymring for nyetablerte virksomheter og de som nylig har gjort større investeringer.

Sametinget har delt ut 7 mill. til mataktører i år og vil se på ev. justeringer når budsjettet skal revideres.

Statsråden var fornøyd med at den siste ekstrabevilgningen er satt i bevegelse og håper at tilskuddene kommer til mottakerne så fort som mulig.

Saken ble tatt til orientering.

c) Sikkerhetshensyn (f.eks. transitt gjennom Finland ved stengte veier i Norge)

Det er for tiden vanskelig å reise i transitt via Finland. En tillitsbasert transitt er ønskelig. E6 har blitt stengt flere ganger og fylket har vært isolert, det er også en flere timers lang omvei å kjøre kystveien mellom Troms og Indre Finnmark. Dette har både en praktisk og sikkerhetsmessig side. Det tar for mye tid å finne løsninger, og Sametinget ønsker større grad av regionale løsninger for området.

Sametinget har oppfordret justisministeren til å opprette en grensesone, noe som finnes på finsk side. Det er stabilt svært lav eller ingen smittesituasjon i disse områdene.

Sametinget melder for øvrig at testregimet med hurtigteststasjoner ved grensen fungerer veldig bra.

Statssekretæren kommenterte at dette er komplisert når reglene er forskjellig, men at utrykningskjøretøy har dispensasjon til å kjøre transitt.

Saken ble tatt til orientering og statsråden tar med seg signalene i det videre arbeidet.

d) Manglende kulturstøtte til samiske kunstnere

Sametinget har fått noen gode kompensasjonsordninger via Kulturdepartementet (KUD), til film, museum, innkjøpsordning til samisk kunst.

Stengte grenser er til stort hinder for aktiviteter i det felles markedet som Sápmi utgjør. Aktørene er særlig opptatt av dette.

Ønske om harmonisering mot tiltakene på finsk side. Finland har særlige ordninger for samiske kunst- og kulturarbeidere. Sametinget vil ha det samme på norsk side.

Sametinget ser behov for å styrke sine støtteordninger særskilt til samiske kunst- og kulturaktører. De har veletablerte ordninger som treffer godt og er godt kjent blant samiske kunstnere og kulturaktører. Potten er imidlertid beskjedne ift. mengden innkomne søknader. Sametinget har satt av 7 mill. til dette i 2021, men ønsker en styrking fra statens side.

Statsråden uttrykte forståelse for den krevende situasjonen. Hun håper at de nasjonale ordningene også kommer samiske aktører til gode. Det er positivt at Sametinget har dialog med kulturministeren om saken.

2. SRU II (NOU 2007: 13) – videre arbeid etter forslag om lovregler for konsultasjoner er levert Stortinget

Sametinget er fornøyd med at lovforslag om konsultasjoner er sendt Stortinget. Det er nå på tide å se på andre del av NOU-en. I 2010 var det enighet mellom daværende regjering og sametingsråd at oppfølging av NOU-en skulle skje i en gitt rekkefølge, med regler om konsultasjoner først.

Statsråden poengterte at en milepæl ble nådd i februar da lovforslag om konsultasjoner ble fremmet for Stortinget, og at det har tatt mye tid å få ferdigstilt arbeidet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) jobber med en veileder for kommuner og fylkeskommuner og vil sende denne på nytt til Sametinget og KS, forhåpentligvis innen kort tid. Deretter vil departementet se på hvordan de andre

delene av NOU-en skal behandles. Statsråden orienterte om at hun først må diskutere saken med sine kollegaer i andre berørte departement, før hun kan gi en tilbakemelding til Sametinget.

Statsråden opplyste at selv om NOU-en har vært på høring, vil det trolig bli behov for å sende eventuelle lovforslag på høring. Det viser erfaringen med konsultasjonproposisjonen.

Sametingspresidenten takket for orienteringen og ser fram til videre arbeid med andre deler av NOU-en, og var fornøyd med at KMD ivaretar sin rolle som koordinator.

Sametingspresidenten var enig i at det er bedre å sende sakene på ny høring, enn at de kommer i retur fra Stortinget.

Statsråden presiserte viktigheten av at Sametinget også er aktiv opp mot de ulike fagdepartementene.

3. Orienteringssaker

a) Sametingets melding om kulturminner

Rådsmedlem Hans Ole Eira orienterte.

Meldingen ble vedtatt i plenum uke 10. Det er et grundig faglig arbeid som er gjort. Tar bl.a. for seg registrering av kulturminner og bygg. Har særlig fokus på samiske helligsteder. Det finnes samiske kulturminner overalt. Disse er likestilt med andre kulturminner, jf. stortingsmelding om kulturminneforvaltning.

Kulturminnearbeidet har sin bakgrunn i nasjonale retningslinjer/kulturminneloven. Nedfelt i forskrift at dette delegeres til Sametinget. Likevel har Klima- og miljødepartementet og Riksantikvaren fortsatt instruksjonsrett overfor Sametinget.

Sametinget trenger uansett midler til å følge opp.

Statsråden kommenterte at Sametinget er et forbilde når det gjelder å ivareta kulturminner. Statsråden tar med seg signalene fra Sametinget videre.

b) Erfaringer fra/orienteringer om konsultasjoner

- **Plan- og bygningsloven**

Sametinget ønsket konsultasjoner for lenge siden, men fikk veldig korte tidsfrister. Prosessen er imidlertid tilbake i et konstruktivt spor nå.

- **Lov om universiteter og høyskoler (UH-lov) og styringsmelding (KD)**

Sametinget kom til enighet med Kunnskapsdepartementet (KD) i 2019 om prosess og hvordan konsultasjoner skal gjennomføres og har avtalt tidspunkt høsten 2020.

Det skulle vært et møte i november 2020, men møtet ble først avholdt i mars 2021 etter gjentatte purringer fra Sametingets side. Da var det for sent å ta imot flere innspill fordi proposisjonen skulle ut dagen etterpå.

Sametinget fremhever at det er tett og god dialog med andre avdelinger i KD, men at dette var et unntak. Det skal være et møte med KD om saken i april.

- **NOU 2014: 8 Tolking i offentlig sektor (KD)**

Sametinget var uenig i avgrensningen av lovforslaget, men fant gode løsninger likevel. Enige om videre oppfølging.

Sametinget vil særlig framheve KUD for *gode* prosesser. De har vært flinke med å legge til rette for deling av informasjon, som har gjort arbeidet veldig smidig og gitt inkluderende prosesser, f.eks. i arbeidet med museumsmeldingen.

De dårlige erfaringene handler etter Sametingets vurdering for det meste om dårlig planlegging av prosessene på forhånd.

Statsråden synes det er bra at det er en ærlig dialog om temaet og setter pris på tilbakemeldingene. Hun tar med videre til regjeringen at planlegging og prosesser ikke er gode nok i forkant, og ros til KUD. Målet er at dette skal fungere så godt som mulig.

c) Status for årlig stortingsmelding 2021

Statsråden orienterte.

Stortinget er opptatt av at meldingen kommer i vårsesjonen. spennende arbeid om samisk næringsliv – et krevende tema i disse tider, men derfor desto viktigere.

Statsråden oppfatter at det er et godt samarbeid og en åpen dialog mellom Sametinget og KMD. Vi vil være enige om mange saker, men også uenige i noen. Dette kan skape debatt i det offentlige rom, og det er bra.

Rådsmedlem Olsen var opptatt av at Sametingets syn tas med i meldingen "usensurert". Noen av innspillene blir ikke tatt med, til tross for positiv utvikling senere år.

Rådsmedlem Muotka framhevet viktigheten av at vi ikke går inn i dialog med uenighet som utgangspunkt.

Statsråden tar med seg tilbakemeldingene og framhevet at det er viktig at også uenighet kommer fram, og at vi kan ha en god dialog rundt dette.